

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Popas luminos

— La un sfert de veac de arhipăstorie —

(+) Cu douăzeci și cinci de ani în urmă; precis, în ziua de 14 Ianuarie n. 1912, catedrala Blajului era împodobită de praznic mare și sfânt: se sfinția întru episcop pentru eparhia Lugojului Dr. Valeriu Traian Frențiu, fostul vicar foraneu al Hategului. Vlădici consacrați erau mitropolitul Victor al Blajului, Demetriu al Orăzii și Vasile al Gherlei — toți trei înaintași de arhipăstorie în eparhia părților bănățene.

Grea povară pentru oricine grija și răspunderea ce lua asupra și noul urmaș al apostolilor. Preasf. Valeriu însă, bătând aceeași cale a gândului curat de a face totul ad majorem Dei gloriam, și a evlaviei despre care spune Apostolul că e la toate folositoare, a purtat jugul Domnului cu seninătate și a cărmuit, cu semne vădite de binecuvântare de sus, corăbiile ce i-au fost încredințate cu mulțimea sufletelor ce aveau să ducă spre limanul mântuirii. S'a rugat mult, a muncit mult, a jertfit mult și a înfăptuit mult.

De numele Preasf. Sale, în dieceza Lugojului, se leagă o seamă dintre cele mai binecuvântate realizări. Așa: duce la îndeplinire opera de restabilire a basilicilor la mândăstirea Pristopului din Țara Hațegului; deschide un splendid Seminar Teologic și o Școală Normală Română de Fete (cea dintâi asemenea școală la Români din monarhia austro-ungară); înființează o librărie diecezană; se îngrijește de exerciții spirituale pentru preoți (o noutate inovatoare pe acele vremuri); dă ordin ca preoții-cateheți să-și facă, la începutul fiecărui an școlar, planul de lecțiuni; ține două sinoade diecezane; luând hotărâri de mare însemnătate sub raport administrativ-pastoral-spiritual; pornește o vie acțiune de presă, din care a răsărit cunoscuta serie de broșuri „Să fie lumină!"; face danii princiare, știute și neștiute (dintre cele știute: valorile dăruite „Fondului Disponibil"). În toate aceste acțiuni ale sale un singur dor l-a călăuzit: să-și vadă neamul și fiii sufletuși pe culmi, de unde să impună respect și celor ce ne priveau peste umăr și ne cobiau pierirea. Drept că și Cel de sus i-a făcut parte de bucurii rare: vlădicul român, la reședința căruia se țineau, sub ocupația sârbă și franceză, stătuirile Românilor și de unde plecau rapoarte la Sibiu, Belgrad (unde era marele cartier al armatei franceze de ocupație) și chiar și la Paris, vlădicul acesta a avut satisfacția română de a lua jurământul celui dintâi prefect român al Caraș-Severinului!

Și cum a fost Preasf. Valeriu la Lugoj, așa a rămas și la Oradea: cucernic slujitor al altarului și păstor sufletesc ce sufletul și-l pune pentru oi. S'a îngrijit și aici să aibă călugări și călugărițe (Congregația de Surori dela Blaj s'a înfiripat și din elemente ce trăiseră, în prealabil, în atmosfera monahicească la reședința lugojană a Preasf. Valeriu); a dat atenție deosebită formării seminariilor a clerului; a creat minunea ce se chiamă Stâna de Vale; a făcut danii de multe milioane, dar cele mai multe așa, ca să nu știe stânga ce face dreapta; și-a cercetat turma credincioasă (numai anul trecut a târnosit 25 de biserici nou clădite ori radical renovate); a plătit din greu pentru tipărirea de cărți folositoare instrucției religioase și pietății; sollicitudinea lui culturală română o laudă strașnică zidire a Școlii Normale; și câte altele nu ar mai fi de spus în legătură cu apostolia Preasf. Valeriu! — Se vor spune însă altădată. Aici și acum rămânem la puținul ce am spus. Cu o reverențială urare: Întru mulți ani, Stăpâne!

Demagogie și minciună

Vlădicia dihoniei la treabă — Rosturile ei prozelitiste recunoscute oficial — Vorbe liniștitoare și fapte uluitoare — Misionarii ortodocși amestecă în acțiunea de învrăjpire numele M. Sale Regelui

(—) În strategia „ofensivei ortodoxe", sub zodia căreia a murit anul 1937, noua vlădicie a dihoniei din Maramureș însemnează un moment capital și epocal. Este deci cât se poate de firesc să urmărim și noi progresele și triumfurile acestui avantpost războinic, care are destinația de a sparge frontul unit dela granița de nord a țării.

Ei bine, trebuie să recunoaștem că se lucrează cu hârnicie în acea zonă de război profesional. Vlădicia se organizează cu pași repezi. În 12 Decembrie 1937 și-a ținut, la Cernăuți, adunarea de constituire. Ii mai lipsește doar capul care să poarte mitra vlădicească pentruca fericirea Maramureșului să fie deplină. Nu va întârzia, de sigur, nici asta. Și până atunci însă, a început acțiunea pe teren, sub comanda și poava mitropolitului Visarion dela Cernăuți. Se cade să ne oprim nițel și noi asupra acestor începuturi. Cu atât mai mult, că aflăm în ele momente cât se poate de revelatoare și concludente.

Iată, întâi, însăși vorbirea cu care Mitropolitul Visarion a deschis pomenita adunare de constituire. Trebuie neapărat să reținem din ea cel puțin câteva fraze caracteristice. Ele petrecuiesc, adică, definitiv rosturile noii citirii. În același timp aruncă o vie lumină asupra mentalității ciudate care stăpânește în cercurile conducătoare ale ortodoxiei românești și în care se poate găsi orice numai creștinism și credință nu.

A venit vremea să arătăm, — a spus I. P. S. Sa mitrop. Visarion — că noua Episcopie ortodoxă a Maramureșului a luat ființă cu următoarele două mari meniri: întâi, să apere și să consolideze în acest colț de țară credința străbună ortodoxă, pavăza și mângâierea din toate vremurile a întreg neamului nostru românesc; sprijinind din răspuneri și acțiunile menite a îmbunătăți starea culturală, sanitară și tot așa pe cea economică a românilor maramureșeni; apoi să facă reintregirea acestei religii printre frații români desuniți în 1700, bine înțeles nu prin frământări și cuceriri neprietenești, ci prin duhul dragostei evanghelice și a iubirii de neam, de țară și de tron...

Vorbitorul acestor cuvinte nu e un neprieten al bisericii romano-catolice, dimpotrivă recunoaște acelei biserici superioritatea organizărilor administrative și culturale și i-le prețuește, admirând și munca misionară ce depune printre popoarele necreștine din diverse latitudini ale pământului. Dar refuză a vedea neamul său creștin și civilizat, a fi desbinat bisericește și socotit alături de popoarele dorite de propaganda papistașă...

Greșelile trecutului, care ne-a sdruncinat unitatea neamului au fost șterse în 1918 — acum e vremea a se șterge și acea greșală sufletească din 1700, căci e rușinos spectacolul sub care se înfățișează satele române din Ardeal și Maramureș, cu două rânduri de biserici, de preoți și de vlădici, nu din prisos de credință, ci din desbinare de frați...

Fi-va vre-odată voia lui Dumnezeu să fim toți

români sub sceptrul Romii, o vom face bucușori, în bloc; deocamdată însă veacul și împrejurările în care trăim ne cer să fim o unitate națională și religioasă, adică români și ortodocși într-o singură țară și sub o singură conducere aflată înăuntrul granițelor țării.

Poate va fi adus desunirea din 1700, spre ademenire, vre-un ajutor vremelnic românilor din Ardeal și Maramureș, aflați pe atunci sub două stăpâniri străine, — astăzi noi din mila lui Dumnezeu avem o singură țară puternică și bogată și sub un singur sceptru politic, al Regelui nostru și o singură cârjă arhierescă proprie, cea a Patriarhiei din București. Spre aceste cărmuiri ne sunt și trebuie îndreptate privirile tuturor Românilor, astăzi și în veci.

Dela reunirea politică din 1918, vlădicii uniți cu Roma au avut vreme de 20 ani liberi, spre a ne uni pe toți cu scaunul patriarhal de acolo, dar n'au săvârșit asemenea lucru, pentru că nu e de lipsă neamului românesc. Acum e rândul nostru să-i poftim cu toată dragostea în Domnul și a-i readuce sub sceptrul Patriarhiei din București, numai în atâtea luni, știut fiindcă și clerul și poporul de sub cărmuirea lor pastorală doresc de mult această sfântă reintoarcere.

Așa a vorbit mitrop. Visarion. Deschis și răspicat. Noua vlădicie ortodoxă este primul pas spre desființarea bisericii unite. Acesta este rostul și menirea ei. — Ceeace se știa, de altfel, dela început. Era evident în sine. Totuși, atunci când am spus-o noi, a fost mare burzuială în strana cealaltă. Pe atunci justificarea și misiunea noii vlădicii era cu totul alta: o dihna sufletească a Voevozilor de pe vremuri și a „vlădicilor" dela Perle, ori apărarea intereselor românești la acea graniță primejduită. Ceva mai târziu i-s'a admis și o mică nuanță „misionară", în chip neoficial. Astăzi adevărul se proclamă pe față, în chip oficial.

Din parte-ne, nu mai avem nimic de zis. Așa e corect. Să recunoști ceea ce faci și să nu umbli cu fofârlica. Nu înțelegem de ce ortodoxia noastră a trebuit să facă atâtea ocolșuri până a ajuns aici, la mărturisirea adevărului. Era mai frumos dacă o făcea dela început. Dar mai bine mai târziu decât niciodată.

Importanța deosebită nu are felul cum justifică înaltul Ierarh pornirea de a desființa Biserica unită. Este însă interesant. Este eternul argument național, pe care îl cunoaștem dela d. Matei, Ghibu et Comp. Are însă o nuanță personală.

Mitropolitul Visarion, adică, nu e dușman catolicismului. Nu e străin nici chiar de ideea unirii tuturor Românilor cu Roma. Dacă însă uniții n'au reușit, în 20 de ani, să facă acest lucru cu întreg neamul românesc, apoi ce să mai așteptăm? Să luăm calea întoarsă și să ne facem, cu toții, ortodocși. O ispravă mult mai simplă, pentru care nu se cer decât 20 de luni. În nici un caz — neamul românesc nu mai poate rămâne împărțit sufletește și I. P. Sa Sa nu mai

poate vedea în satele ardelen și maramureșene două rânduri de biserițe românești. (Chiar de aceea, I. P. S. Sa n'are altă treabă, decât să facă două rânduri de biserițe și acolo unde până acuma nu a fost decât un singur rând: toate unite cu Roma!). Să ne facem deocamdată toți ortodocși ș'apoi, de-o fi să fie, ne vom duce cu toții, în bloc, la Roma!

Ar fi multe de spus la această argumentare. Ne restrângem la strictul necesar.

Este adevărat că noi, uniții, n'am putut face mare lucru, în 20 de ani, pentru catolicizarea neamului întreg. Avem, poate, și puțină vină în privința aceasta. (Numai dom' Matei dela Cluj visează mereu „ofensive catolice“!). Dar poate fi aceasta un motiv să trecem acum, cu toții, la ortodoxie? Evident nu. — Perspectiva întortochiată: întâi toți ortodocși, pentru a ne face catolici în bloc, este o veche și de mult părăsită stratagemă a dlui Ghibu. Mirare, că mai poate fi reinviată.

Dar, cece este deadreptul îngrijorător în în toată această argumentare, este aerul ei pur profan. E vorba aci numai și numai de combinații omenești, de interese pretinse naționale, de dragul cărora trebuie să se schimbe, când la dreapta când la stânga, axa credinței noastre, a singuraticilor și a neamului întreg. O simplă târguială de interese momentane. (Rău înțelese și ele). Ce-o fi având acest fel de gândire cu credința, cu religia, cu conștiința, este foarte greu de ghicit.

Să trecem însă peste toate aceste lucruri, mult puțin cunoscute. Să reținem din toate numai declarația categorică a Mitrop. Visarion, că acțiunea de proselitism ortodox nu va utiliza mijloace neîngăduite, ci va fi strict creștinească și frățească. De luminare și convingere deci, nu de cumpărare și corupție.

Ne bucurăm de această veste. Veseli am fi, dacă fapta ar corespunde cu vorba. Din nenorocire însă nu e așa. Ci chiar pe dos. — Un exemplu, din cele multe:

Iată, de pildă, puternica parohie din Ugocea: *Tarna-Mare*. N'a fost, acolo, de veacuri, nici un ortodox. Nici acum, în România. Cel mult câte un dascăl ori funcționar. Acuma însă trebuie făcută parohie ortodoxă. Iată-l dar

pe „misionarii“ ortodocși la treabă. Cum? Citiți câteva rânduri din raportul lung, care ni-se trimite:

»1. S'a făcut inaugurarea parohiei ort. de către preotul ort. C. Vărlan din Harmeu și călugărul Dosofteiu Constantinescu, titularul interimar al acestei parohii. La inaugurare au asistat din Tarna 3 intelectuali ort. cantorul apostatat cu vreo 8 credincioși și 4 credincioși rom. sat. din Tarna. — Popa Vărlan a ținut o cuvântare de propagandă, reeditând făgădueliile în legătură cu *reforma agrară*, cu scutire dela plățile preoțești, cu *M. Sa Regele*, care dorește ca toți românii să fie ortodocși, cu țara care e ortodoxă și că noi uniții suntem *vânduși ungurilor* etc. etc. — Dânsul a și scontat înainte succesul cuvântării sale — audându-se că toată Tarna în cel mai mai scurt timp trece la ortodoxie, și că deja pe 3 din cantorii bisericii și-a și cucerit. El a fost secondat în propagandă sa de către cantorul apostatat, și de alți 2 credincioși apostatați; primul moment prin o leafă cantorală — se zice — de 1400 Lei lunar, ce i-s'a pus în vedere din partea ortodocșilor; iar ceilalți 2 — se svonește prin sat — cu câte 500 Lei promiși lor pe Crăciun, ca schieluiești de propagandă, sau sub alt titlu.

»2. În 18 Nov. a fost la Tarna ceva preot misionar din Cernăuți, care i-a adunat pe toți rușii ortodocși din Vagaș — sub cuvântul că a venit Viadica ort. dela Cernăuți — au fost prezenți și câțiva oameni din Tarna. A ținut și el un ma-a-a are discurs național de propagandă, cu făgăduieli că le va satisface *toate doleanțele sătenilor de ori și ce natură*, căci Mitropolitul din Cernăuți de care se țin ei acuma — e *mâna dreaptă a M. Sale Regelui*, care mai nou pe Ministrul catolicilor (Vaier Pop) l-a dat afară din guvern — deci cu biserica catolică s'a terminat — și cine vrea să fie român în țara românească trebuie să se facă ortodox.»

Așa dară: *demagogie, corupție, minclună!* Acestea sunt argumentele ortodoxiei.

Ceece le pune însă vârf la toate, este nemalpomente îndrăzneală de a amesteca, în toată această acțiune mârșavă, de învrăjbiere confesională, *numele M. Sale Regelui*. Cum e cu puțință una ca asta? Autoritățile ce fac și ce păzesc? Cum pot permite astfel de nesocotințe periculoase? Atragem luarea aminte a On. guvern asupra acestui abuz extraordinar. Cerem să i-se pună capăt. Și să fie pedepsiți cei ce comit, în felul acesta, adevărată lez-majestatel

Precum și autoritățile care nu-și fac datoria de a veghea și denunța Parchetului astfel de delict.

Observăm, că aceste apucături de învrăjbiere prin corupție și minclună nu duc la rezultatul scontat de autori. Abia câte-un concubinar ori suflet slab se lasă cumpărat. În toți ceilalți provoacă scârbă și desgust. Chiar și în rândurile intelectualilor ortodocși! Din toată Tarna-Mare, unul singur s'a găsit să dea ajutor „misionarului“ deochiat. Toți ceilalți au rămas scârbiți. Unul din ei, un învățător regățean, și-a spus într'o cuvântare publică părerile. A înfierat ticăloșia acțiunii de învrăjbiere care strică cauzei românești. Urmarea a fost însă că la cinci zile numai — admirați promptitudinea ministrului — s'a trezit cu nu mai puțin de 3 inspectori pe cap, unul mai „general“ decât altul și — a fost suspendat!

Iată altă latură a problemei: *amestecul autorităților* de stat în acțiunea proselitistă. Căci, în definitiv, ce are On. Minister cu părerile confesionale ale dlui Diaconescu? Li poate cere să-și facă datoria de dascăl, asta da. Dar cu ce drept îl obligă să se entusiasmeze de „misionarismul“ cutărui Vărlan? Și cu ce drept îl suspendează dacă nu cade în extaz în fața argumentelor „religioase“: reforma agrară, voiața M. Sale Regelui, etc?

Sunt abuzuri extraordinare acestea, care ar trebui să înceteze. Rugăm On. Guvern să le pună capăt. Altfel, nu se știe unde vom ajunge!

Organizație binevenită ori unde. E lucru indeobște cunoscut că hotelurile pot fi și prea adesea sunt aievea adevărate pepiniere de păcate. Mai ales în vremea sezoanelor turistice și balneare.

Ca să prevină, pe cât omenește se poate, atari rele, a luat ființă în *Bruges* (Belgia, Flandra Occidentală), și a fost afiliată Acțiunii Catolice, o organizație botezată *Zedenarel* (Demnitatea moravurilor), ale cărei scopuri și regulamente s'au decis să le îmbrățișeze peste 200 de întreprinderi hoteliere, intrate și ele în organizația dela *Bruges*.

Măsurile asupra cărora au căzut de acord sunt următoarele: 1. Să așeze câte un crucifix

□ □ Foiața „Unirii“ □ □

La început de an nou

Din pastorală de Anul Nou a Preasf. VALERIU al Orăzii

[...] „Sfânta jertfă liturgică e de trebuință pe lângă jertfa de pe cruce, nu pentru că prin aceea nu s'ar fi făcut destul pentru toate păcatele lumii, ci spre reamintirea și înfățișarea nesângeroasă a jertfei sângeroase adusă pe lemnul crucii, prin care se aduce lui Dumnezeu o cinste desăvârșită, iar nouă roade pline de daruri, spre câștigarea mântuirii sufletului.

Noi prin cugetele, cunoștințele și faptele noastre niciodată nu vom putea mulțumi deajuns lui Dumnezeu pentru binefacerile primite dela El, pentru aceea suntem datorți, ca prin sfânta Liturghie, ca jertfă de mulțumire, să ne arătăm recunoștința noastră către Atotputernicul Dumnezeu.

Incurcați în păcate și greșeli, nu suntem în stare să înălțăm rugăciuni curate la ceruri pentru împlinirea cererilor noastre. Pentruca ruga noastră să fie ascultată, trebuie, ca să oferim s. Liturghie cât mai des, ca o jertfă de cerere la tronul ceresc.

De câteori promitem îndreptare și iarăși cădem, cum am cuteza să ne ridicăm ochii noștri la Preadreptul Judecător, dacă nu ne-ar

veni întru ajutor Isus Hristos, aducând în sfânta Liturghie jertfa de împăcare, că: „De vremece sângele taurilor și al țapilor și cenușa de junincă stropind pe cei spurcați îi sfințește spre curăția trupului, cu cât mai vărtos sângele Domnului Hristos, carele prin Duhul cel veșnic pe sine s'a adus fără de prihană lui Dumnezeu, va curăți cunoștința voastră de faptele cele moarte, ca să slojiți Domnului celui viu?“ (Evr. 9, 13—14).

Din vechime începând s'a adus s. Liturghie pentru sufletele celor morți, ca prin vrednicile Mântuitorului nostru Isus Hristos să câștige iertarea pedepselor vremelnice și să poată trece din locul curățitor întru împărăția cerească.

Așa în toate lipsele noastre și sub toate împrejurările, ne e foarte trebuincioasă sfânta jertfă liturgică, ca noi și al noștri să putem ajunge la fericierea veșnică. Drept aceea trebuie să slujim sf. Liturghie cu cea mai mare evlăvie, jertfindu-ne lui Dumnezeu pe noi înșine împreună cu Domnul nostru Isus Hristos...

Isus Hristos vrea însă să se împreune cu noi mai intim. Întru auzirea acestui lucru nouă ni-se dă *sfânta cuminecătură* spre nutre-mânt sufletesc...

„acesta, moartea Domnului vestiți, până când va veni“. (I. Cor. 11. 26).

Aceasta a fost învățătura neschimbată a sfintei Biserici dela început și până acum.

Astfel fiecare preot de câteori celebrează sfânta Liturghie, se împărtășește de adevăratul trup și sânge al Mântuitorului nostru Isus Hristos. Drept aceea, roga-Vă Fraților, ca nici când nici unul să nu vă apropiați de altarul Domnului întinați cu păcate, fiindcă, precum zice sfântul apostol Pavel: „Oricine va mânca pâinea aceasta, sau va bea păharul Domnului cu nevrednicie, vinovat va fi trupului și sângelui Domnului. Ci să se ispitească omul pe sine și așa din pâine să mănânce“. (Cor. 11. 28).

Ca nu cumva să se îplinească cuv. vre'unul dintre noi proorocia lui Malach'a, care zice: „Că și vouă vi-se vor închide ușile și nu veți aprinde jertfelnicul meu înzadar, nu voi volesti pe voi, zice Domnul Atotștitorul și nu voi primi din mâinile voastre jertfe, că dela răsăritul soarelui și până la apusul numelui meu s'a mărit întru neamuri și în tot loculământ se aduce numelui meu între neamuri, zice Domnul... iar voi îi spurcați... și de veți aduce jertfă, nu voi primi-le voiă acestea din mâinile voastre, zice Domnul Atotștitorul“.

Pregătiți-vă bine și vă curățiți sufletele voastre de câte ori vă apropiați de altarul Domnului. Departe este dela mine gândul că să vă îndemn, să vă rețineți dela împărtășirea cu sfânta taină a Cuminecăturii, căci prin aceasta v'ați despoia de darul cel mai mare care nici ingerilor nu se dă, de care însă și avem neapărată trebuință, ca să putem câștiga viața de veci.

în salon, în sala de prânz și în camerele rezervate personalului de serviciu. 2. Să servească menu de post în zilele de post, chiar și fără ca clientul să ceară aceasta expres. 3. Să interzică persoanelor în costum de baie intrarea în saloane și în salele de mâncare. 4. Să afișeze la loc bător la ochi orarul slujbelor sfinte din bisericile catolice cele mai apropiate. 5. Să ușureze personalului de serviciu îndeplinirea datoriilor lor religioase.

Hotelele ce fac parte din această organizație își vor avea emblema lor proprie și vor fi recomandate în chip special publicului vilegiaturist și lumii călătorilor de membrii asociațiilor turistice din toată Belgia. Poliția și autoritățile locale susțin și ele organizația, dându-i cel mai neprecupețit concurs. Și sigur că bine fac, fiindcă merită tot sprijinul. — La noi când va lua ființă ceva similar?

Către inimile bune. Subsemnatul, în numele credincioșilor bisericii greco-catolice din parohia Găinari (jud. Făgăraș), rog pe toți cei cu inimă bună de a ajuta cu obolul lor biserică, care e lipsită de potir din cauza unor răufăcători cari au intrat în biserică furând potirul de și nu avea valoare. Iar de când s'a întâmplat lucrul acesta subsemnatul am adus potirul parohiei Fofeldea, pe care o administrez în mod interinal, purtându-l dintr'o parohie într'alta.

Ornate bisericești aproape lipsesc. Un singur rând se află, sdrențuit și foarte necorespunzător pentru serviciul Dumnezesc. Stranele sunt în cea mai mare parte stricate, fiind foarte vechi, și cari dau un aspect foarte nepotrivit bisericii.

Mai sunt încă foarte multe lipsuri pe cari nu le mai amintesc. A mai face apel la credincioși cari sunt numai vre-o 30 familii e imposibil, fiindcă s'a cumpărat un clopot, s'a reparat biserică și casa parohială care era pe punctul de a se dărâma, cheltueli cari s'au urcat foarte mult, iar banii s'au încasat numai din punga secătuită a credincioșilor. Iar biserică nu are nici un fel de venit.

De aceia facem apel inimile bune și avem speranță că vom fi ascultați, iar Dumne zeu va ști să răsplătească jertfa făcută pentru

un scop atât de bun. — Primim cu cea mai mare plăcere dacă cineva dorește să ne doneze un potir sau un rând de ornate și fără a trimite valoarea în bani. Sumele sunt a se trimite la redacția ziarului „Unirea” sau pe numele oficiului par. gr. cat Găinari (jud. Făgăraș). — Pr. *Alexandru Comșa*.

Pe urmele Sf. Pavel...

A trecut un an. Anul în care s'a prăznuit 19 veacuri și mai bine dela convertirea lui Saul. În biserică noastră, Saul a fost ridicat din umbră, și așezat în lumina actualității de fostul secretar al „Agrului”. O singură linie a caracterizat structura sufletescă atât de genială și complexă a apostolului: *Pavel, apostolul dinamic*. Pornind să cucerească imposibilul, a isbutit. A așternut la picioarele Impăratului Hristos tot imperiul roman. A dărâmat pădurile de idoli, implantând pe soclurile lor semnul biruinții veșnice, crucea. Dacă ar trăi astăzi Pavel — a încheiat distinsul conferențiar, ar privi, poate, un moment, mirat la acel colos pe care secolul al douăzecilea îl numește civilizație — construit din materialism-raționalism și necredință. Idolii zilelor noastre. Fără a șovăi, ar atâca în plin. Și cu siguranță, ar birui: „Toate le pot în celce măntărește.”

Stării asupra acestor gânduri isvorâte din „Teologia mistică” a sf. Pavel, fiindcă văd în ele un răspuns tuturor acelor cari, la orice inițative de pastorație intensivă, răspund cu veșnicul: la mine nu sunt posibile astfel de lucruri.

Dacă se vorbește de acțiune catolică vie, — nu; presa nu; colecte pentru listele bisericești, nu; presa religioasă, — nu. Cași când sufletele credincioșilor noștri ar fi modelate din alt aluat decât al parohiilor unde toate merg și toate reușesc. Singurul răspuns sincer la toate negațiunile noastre este și va fi: lipsa de zel pentru interesele bisericii, lipsa spiritului dinamic al Sf. Pavel. Dacă el a cucerit un imperiu, noi să nu putem cuceri o parohie?

Da. Putem afirma și noi cu sf. Pavel: Toate le putem în cel ce ne întărește. Toate le vom putea în numele, și cu Isus Hristos.

Scriu aceste rânduri întrucât știu că sunt în rândurile clerului nostru mulți mulți confrăți cu suflet larg, gata la orice jertfe și sacrificii pentru lăfărea împărăției lui Isus Hristos în mijlocul credincioșilor noștri.

Ați citit în numerii trecuți din „Unirea” articolele confratelui *I. Ploscaru*, actualminte în Franța, care militează pentru introducerea filmului religios în biserică noastră. Dacă răul se răspândește cu avionul — noi, apostolii lumii, nu putem răspândi binele cu carul. Trebuesc arme egale. Altcum rămânem în urmă. Vom fi veșnic în deficit. Cum pare-mi-se, că suntem deja în foarte multe părți.

Iată despre ce ar fi vorba: Să ne constituim într'o „Asociație” pentru apostolat pe calea filmului religios. Deocamdată ne-am mărgini numai la filmele-proiecții, urmărind ca'n decurs de câțiva ani, după ce va fi pregătit terenul și vom aduna mijloace, să avem 2-3 camioane cari să cutreere parohiile cu filme și presă bună.

De prezent fiecare membru ar fi obligat la următoarele lucruri: să facă rost de 5000 Lei, pentru a-și comanda un aparat de proiecție, cari se vor aduce în comun pentru toți dela o casă mare din Paris. O taxă lunară între 50-100 Lei necesară pentru procurarea filmelor-proiecții. Un film costă 80-100 lei și constă din 50 tablouri. Cum nu fiecare putem să ne comandăm toate filmele, acestea se vor comanda de Asociație și vor forma proprietatea ei, trimițându-le fiecăruia când avem lipsă. Un film se poate rula de nenumărate ori. Nu se uzază. La fiecare film se anexează și o broșură cu conferință (predici) care tratează respectivul film. Pentru cei cari nu știu franțuzește, le vom traduce în românește. În acest mod la fiecare vecernie, vom avea predică cu proiecții. Sunt filmate: vechiul și noul testament în câteva serii; lecții catehactice, viețile sfinților (sf. Pavel, sf. Petru, sf. Tereza — Lourdes — locurile sfinte etc. etc.). Cu un cuvânt: tot ce trebuie să predice un preot credincioșilor. Se pot utiliza minunat la catecheză.

Ținând apoi seamă că fiecare om are o memorie vizuală mai dezvoltată decât cea auditivă, ne putem închipui cât bine ar rezulta pentru credincioșii noștri cari, să fim sinceri

și vă rog, cu tot deadinsul, ca cu pilda voastră și cu cuvântul să îndemnați pe toți credincioșii, ca cel puțin odată în an să se apropie de sfânta masă a Domnului, tâlcuindu-le, că dacă nu o fac aceasta nu numai se despoaie de darul acesta prețios, ci calcă și porunca a patra a bisericii și prin aceasta își încarcă sufletul cu un nou păcat de moarte. Iar pe celce au credință mai tare și sunt mai zeloși îndemnați-i să se împărtășească cu sfințele taine mai des; la început, barem la sârbătorile mai mari; n'ai târziu în fiecare lună, progresând apoi în fiecare săptămână și în urmă în fiecare zi. Căci numai așa vom ajunge ca și biserică noastră cu timpul să se poată numi cu adevărat casa sfinților, cum cu drept cuvânt s'a numit așa biserică lui Hristos în cele dintâi patru veacuri, când trăiau fără păcat și se împărtășeau zilnic cu prețiosul trup și sânge al Domnului nostru Isus Hristos. Spuneți-le ce ați citit în sfânta Evanghelle despre Zacheu, care văzând pe Isus Hristos și putându-l saluta în casa sa, mișcat până în adâncul sufletului, a zis către Domnul: Iată jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor și de-am năpăstuit pe cineva cu ceva, întorc împătrat. (Luc. 19, 8).

Că așa și ei cu dor să doriască a vedea pe Isus și să înseteze de-a-l primi în sfințele taine, iar dacă L-au văzut și L-au primit sub acoperământul sufletului lor ca și Zacheu, să se pocăiască, să restituie și să se îndrepte,

bucurându-se de societatea lui Isus și nutrind dorul de-a nu se mai despărți de El.

Dragostea, ce Isus Hristos ne-a arătat să o răsplătim cu dragoste adevărată. El dorește să fie totdeauna între noi și cu noi: pentru aceea zi și noapte rămâne pe sfântul altar așteptându-ne și zicându-ne să mergem la El toți celce suntem întristați și osteniți și El ne va ușura pe noi, căci Jugul Lui e ușor și sarcina Lui e plăcută.

Avem chiar datorița să-l cercetăm pe Isus și să ne închinăm Lui: „Domnului Dumnezeului tău te vei închina și Lui singur vei sluji”. (Mat. 4, 11).

[.] Vă rog, să aflați modul și timpul, ca și peste săptămână să fie accesibilă sf. biserică, pentru aceia ce doresc să-l adore pe Isus Hristos, și premergând cu pilda voastră, să îndemnați credincioșii să-și caute mângăierea și sfatul la Mântuitorul nostru în sfânta Euharistie.

Nu vă lăsați stăpâniți neconținut de grijile lumii acestuia, ci vă îndreptați adeseori gândul vostru spre Domnul, care vă zice: „Nu vă grijiți cu sufletul vostru ce să mâncați și ce să beți; nici cu trupul vostru ce să vă îmbrăcați. Că știe Tatăl vostru cel ceresc, că vă trebuesc acestea toate. Deci, căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea lui și acestea toate se vor adauge vouă”. (Mat. 6, 25-33).

Apoi vă rog, să țineți totdeauna în carătenie și să împodobiți biserică, căci ea e casa lui Dumnezeu. Să nu pretindem numai sâmbrie dela Stăpânul nostru, ci ca niște servitori conștiincioși să-l ținem în carătenie casa și să ne simim a-l sluji Lui, cu toată alipirea. Frumuseța bisericilor ne arată mărimea credinței noastre.

Nici odată să nu fim sgârșiți și leneși când e vorbă de preamărirea lui Dumnezeu. Numai așa vom putea aștepta dar și binecuvântare aci pe pământ și mântuirea sufletului nostru în viața veșnică.

Astfel vom prinde putere și vom birui. „Cel ce va învinge, va stăpâni acestea și eu voi fi lui Dumnezeu și el va fi mie fiu”. (Apoc. 21, 7).

Atunci norii grei, ce se arată se vor împărștia și noi pe lângă fericirea vecinică ne vom câștiga și pe cea vremelnică, trăind unul cu altul în adevărată dragoste frățescă. Purtându-l neîncetat pe Hristos în sufletele noastre, vom străluci în fericire și ne vom simți și aici cum strămoșii noștri s'au simțit în paradisul pământesc. Amin.

Citiți și răspândiți

„UNIREA”

În multe părți, nu au capacitatea de a cuprinde o predică doctrinală în toată extenziunea ei.

Acei cari voesc date mai amănunțite, ca și toți aceia cari aderează la acest proiect îi rog să adreseze o carte postală pe adresa de mai jos. Doritorilor le pot trimite și cataloage cu filme. Cât de curând, după ce vom avea un număr suficient de membri, vom face o constituire, eventual la Blaj, unde vom constitui o societate.

La muncă deci. Cu noi este Dumnezeu!
Pr. Vasile Lupu

Pictura indigenă creștină. Din ferire nici nu se mai discută acum chestiunea că arta nu poate fi în țările de misiuni o artă standardizată, ci că trebuie să se nască din geniul propriu al fiecărui popor. Chestiunea de principiu fiind dată la o parte, mai rămâne de făcut un lucru mai modest și mai concret: a cunoaște deosebitele tendințe ale artei indigene și a scoate la lumină liniile principale cari caracterizează arta locală a fiecărei țări, pentru a vedea ce poate fi folosit de artistul creștin spre a manifesta deosebite înfățișări ale spiritului creștin. Artă bizantină, de pildă, a dat formă plastică la ceea ce în spiritul creștin este sever, hieratic și sacerdotal. Artă greco-romană a dat formă vizibilă acestei axiome: „harul nu distruge natura“, iar barocul, prin prisosința și bucuria sa, exprimă avântul marinos, bucurios și bogat al cultului care trebuie să se ridice către Dumnezeu.

D. Tchong, marele pictor catolic chinez, a putut studia în parte chestiunea, în raport cu arta chineză, care se bucură de o mare și lungă tradiție; o operă asemănătoare se va putea face de sigur cândva pentru India. Lucrul este mai puțin ușor pentru pictorii extrem de primitivi ai Africii.

Un misionar din Togo dă asupra acestui subiect informații interesante. Culorile întrebunțate de pictura togoleză sunt albul, roșul, albastrul și uneori galbenul, aceste culori cu apă sunt întrebunțate fără amestec, prin simpla alăturare a tonurilor. Picturile indigene se inspiră din scene obicinuite, prezentări de sacrificii, procesiuni de demnitari, o femeie purtând pe cap o tidvâ (curcubetă), soldați defilând sau perceptorul impozitelor.

Dumnezeu, Mawu, nu este niciodată reprezentat; figurile șefilor sau ale vrăcilor sunt întotdeauna albe, din var. Această artă nu are nici o tendință expresivă și cele câteva încercări făcute în acest sens au dat greș, dar ea tinde către un hieratism sever, sau către ornamentarea decorativă. A picta în țara aceasta o fecioară sau un Christ negru ar însemna a-i înjosi, punându-i în rândul sclavilor și ar fi o greșală; rangul lor cere să fie pictați în alb. — Așa precizează agenția „Fides“ (D. S.).

Știri mărunte

Activitate expansivă. „Petit Journal“ din Paris aduce o declarație a d. Georges Goyau dela Academia Franceză cu privire la opera misionară a actualului Sf. Părinte. Între altele, ilustrul academician a precizat că: „Mai mult de 1/3 a misiunilor existente astăzi au fost întemeiate în decursul actualului pontificat. Nici un Papă n'a depus o mai mare activitate misionară. Secretarul congregației „Propaganda Fide“ își vede câmpul de activitate lărgindu-se din zi în zi. În 15 ani de cârmuire Piu XI a înființat nu mai puțin de 182 posturi misionare. — Dovadă și aceste cifre despre activitatea expansivă a Bisericii și despre progresele neștergite ale apostolatului său religios și civilizator.“

Nouii subsecretari de stat. Pe lângă cei patru subsecretari de stat menționați în nu-

mărul nostru trecut, au fost numiți și instalați, în aceeași calitate, și dd. *Lucian Blaga* la externe; *Sebastian Bornemisa* la președinție; *I. G. Savin* la educația națională; *Aurel Baci* și *Virgil Dimitriu* (acesta secretar general) la domenii, iar *Urziceanu* la interne.

Apel ascultat. Cardinalul-arhiepiscop *Ildefonso Schuster* al Milanului a făcut apel la marinositatea păstorilor săi, cerându-le obolul pentru clădirea alor patru sprezece biserici noi în cartierele marginase ale orașului său de reședință. Apelul marelui păstor a avut un efect neașteptat de îmbucurător: prima listă de subscripție a adus peste patru milioane lire italiene. Un binefăcător care a dorit să rămână necunoscut marelui public a oferit 700.000 lire, iar un altul 500.000 lire. — Cu așa credincioși jertelnici da, se pot face lucruri extraordinare.

Cuminecări jubilar. Inițiativa îi revine gazetei „Kirchenblatt“ din Viena anulul 1923. Ideea cuminecării sărbătorești, de aniversarea unui anumit număr de ani dela prima cuminecare, e îmbrățișată deja și în alte părți de lume decât Austria și capitala ei. În Viena anul acesta au făcut, în biserica Sfinților Ingeri (Am Hof), cuminecări jubilar peste 1200 persoane. Grupurile cari se apropiu de Sfânta Masă erau precedate de copii îmbrăcați în alb, cari purtau drapele cu indicația numărului anilor de jubileu: 25 de ani, 50 de ani, 75 de ani, 80 de ani și chiar și 85 de ani. O bătrinică de 97 de ani a ținut să participe și ea negreșit. Toți cei ce s'au împărțășit aveau lumânări, între care unele erau dela prima lor împărțășanie.

Locale. Dumineca viitoare, a Leproșilor, va predica în catedrală p. *Victor Pop*, canonic mitropolitan.

— De praznicul *Anului Nou* și al *Bobotezei* s'a slujit în catedrală sf. liturghie arhierască în sobor de preoți. De Anul Nou I. P. S. Mitropolit *Alexandru* a predicat, iar de Botezul Domnului a săvârșit sfințirea cea mare a apei afară, pe podul Târnavei.

Propagandă creștină cu ajutorul copiilor. Cei mici pot fi de neprețuit ajutor în răspândirea tipăriturii bune. După cum scrie *M. Sister* în revista „America“ din Statele-Unite (informația noastră e din *Vita Ecclesiae*, 1. 1. 38) o comunitate religioasă s'a hotărât să răspândească enciclica papală despre comunism cu ajutorul copiilor. Superioara Generală și-a prezentat proiectul de acțiune adunării superioarelor locale ce reprezentau vre-o 60 de școli. Rugate să se gândească bine la ce au de gând să facă, reîntoarse la casele lor călugărești și-au făcut calculele și — comenzile: 26.000 exemplare. Și le-au vândut pe toate. — De prisos orice comentariu.

Mărci poștale religioase. Direcțiunea Generală a Poștelor Italiene emite, din prilejul aniversării bimilenare a chesarului Augustus și a vremii lui, mărci poștale cu chipuri religioase. Asta pentruca să atragă atenția obștească asupra împrejurării că între imperiul roman din timpul lui Augustus și între creștinism, sunt legături indisolubile. Cu deosebire interesante sunt mărcile de 25 centesime, pe care se pot vedea acvila romană și Vifaimul. Deasupra tuturor planează Crucea, iar îndărăptul ei apare steaua magilor. Pe cele două brațe ale Crucii se pot citi versurile virgiliane: „Jam nova progenies caelo dimittitur alto“ (Neam nou coboară din înălțimile cerești), iar dedesuptul mărcii stă vorba lui Augustus: „Censum populi egi“. (Am făcut număratoarea poporului), care cuvânt, precum știm, îl pomenește și S. Scriptură a Noului Testament.

Germanismul are trei „sacramente“. Fărăste că germanismul nazist. Cel puțin așa s'a exprimat deunăzi la *Vogelsang*

Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

național-socialistul de suprafață Schmidt. Acesta cu prilejul pomenit, a declarat ritos că din sfletul nemților trebuie smulsă ideea iadului, purgatorului și a raiului ca piedeci în calea unei activități de dai Doamne în lumea aceasta. În schimb trebuie impuse ca singure adevărate rate numai trei „sacramente“ germane străbune: a sângelui, a gliei și a cinstei teutonice. Acestea caută să fie introduse în locul creștinismului.

Pedeapsa păcatului. Organizația „Tineretului Comunist“ din Simferopol a întreprins nu de mult, proces cetățeanului Pachomoff și soției sale pe titlu că și-ar fi bătut fiul Petru pentrucă n'a cercetat biserica. Tribunalul, dându-i crezare vorbeii copilului, a osândit pe cei doi părinți la câte 4 1/2 ani de temniță aspră. La cinci zile după rostirea sentinței copilul a fost găsit mort în grajdul de lângă casă: se sinucisese. Într-o scrisoare rămasă dela el retrage, ca neadevărate, acuzele ridicate împotriva părinților săi. — Știrea vine din Riga și e adusă de „Osservatore Romano“ din Roma.

Bicentenar ce nu va fi sărbătorit. Anul acesta, după cum încrează „Osservatore Romano“ (3—4. 1. 38) se împlinesc două veacuri de când *John Hanway*, călătorul englez, reîntorcându-se din Impărăția Cerului (China) în Londra, a adus cu sine acasă și câteva umbrele făcute din rămurele de bambus, acoperite cu pânză cerată. Cu vremea forma li-s'a schimbat mult, folosința umbrelor însă a devenit generală nu numai în Anglia, ci în întreg vechiul și noul continent. La târgul de mostre din primăvară, la Lipsca, vor fi expuse și modele de umbrele în bastonașe atât de mărunte, cât să în apă comod în buzunarul hainei.

Telefonul „Unirii“

Oficiul parohial Sfârnaș. Am primit abonamentul pe o jumătate de an.

Am primit abonamentul pe 1937. Oficiul parohial Salva; Gh. Sîrnia; Oficiul parohial, Năsăud; Oficiul parohial Nevrincea; Oficiul parohial Craiovoroi; Oficiul parohial Cehal; T. Oradea; M. Aghires; Oficiul parohial Cugir; A. Ciucsângeorz. Oficiul parohial Chiuză; C. Prislop; I. Remetea; Oficiul parohial Satu nou de sus; Oficiul parohial Sordești; B. Taga; Oficiul parohial Zorlenț-mare; Oficiul parohial Vama; M. Rogoz; Oficiul parohial Vaida Recea; Oficiul parohial Baia sprie; B. Reșița; Oficiul parohial Săpânța.

Anunț

Aurel Ciupe, artist pictor greco-catolic diplomat al Academiei de Arte frumoase din Iași și licențiat al Institutului Superior de Belle Arte din Roma, pictor autorizat al Ministerului Cultelor și Artelor pentru pictură bisericească angajează pictură bisericească și religioasă. Adresa TG. MUREȘ, str. Eneacu Nr. 2.

Atențiune

Adresați-vă cu încredere pentru clopotele bisericești la

TURNĂTORIA DE CLOPOTE BRĂȘOV

Aliajuri curate, ca înainte de război. Prețul cu toate acestea absolut ieftin. Este în interesul fiecărei comuni bisericești a cere dela noi oferte înainte de a procura.

METALURGIA ROMÂNĂ S. A.
BRAȘOV, Șoseaua Cristian